

Nuo vasario 4 d. iki kovo mėnesio pabaigos Žemaičių dailės muziejuje Plungėje – autsaiderių menininkų darbų paroda „Ir saulė, ir mėnulis, ir visos žvaigždės“

IR SAULĖ
IR MĖNULIS
IR VISOS
ŽVAIGŽDĖS

outsider art / art brut

2025.02.04 - 03.31

Atidarymas vasario 7 d. 16 val.

ŽEMAIČIŲ DAILĖS MUZIEJUS

Parko g. 3 A, Plungė

Pristato: VILKAMIRGĖS GALERIJA

Ar kada susimąstėte, kaip atrodo menas, gimęs už tradicijų, profesionalių mokyklų ir visuomenės normų ribų? Aplankykite Plungėje unikalą parodą „Ir saulė, ir mėnulis, ir visos žvaigždės“ ir joje galėsite susipažinti su savamokslių kūrėjų – autsaiderių menininkų – darbais, pažvelgti į kūrybą kitu kampu.

Parodos atidarymas – 2025 m. vasario 7 d. 16 val. Žemaičių dailės muziejuje (Parko g. 3A, Plungė). Parodą pristato Vilkamirgės galerija.

Kas yra autsaiderių menas?

Tai menas, kuriamas tų, kurie gyvena savo vidiame pasaulyje – dažnai atskirti nuo visuomenės, uždaro gyvenimo būdo ar tiesiog mažai pastebimi. Jų kūriniai – autentiški, galingi ir neįprasti, nes juose atsispindi nepalistas, savitas kūrybinis braižas

ir emocijos, nepriklausančios jokioms taisyklėms. Autsaiderių menas nesiekia būti gražus – jis tiesiog yra tikras.

Kodėl verta aplankyti?

- Atraskite meną, kuris nėra įrėmintas – tikra kūryba, kylanti iš širdies ir minčių gelmių.
- Pajuskite emocijų jėgą ir susipažinkite su socialiai užmirštų kūrėjų pasauliu.
- Patirkite visiškai kitokią meno parodą, kuri įkvepia, šokiruoja ir skatina susimąstyti.

Daugiau informacijos apie parodą: <https://www.zdm.lt/naujienos/ir-saule-ir-menulis-ir-visos-zvaigzdes/>

Facebook renginio nuoroda: https://www.facebook.com/events/978526380800470?active_tab=about

***

IR SAULĖ
IR MĖNULIS
IR VISOS ŽVAIGŽDĖS

Outsider art / art brut

Kartą Vilkamirgės galerija jau buvo surengusi parodą tokiu pavadinimu (2022). Tuomet rodėme Orvidų sodybą įvairių autorių fotografijose. Viliaus Orvido gyvenimas ir kūryba yra ypatingas reiškinys Lietuvos kultūroje. Vakaruose tokius atvejus vadinama autsaiderių menu (angl. outsider art, pranc. art brut). Tai savamokslių menininkų kūryba, mažai ar visai nepaveikta kultūros, profesionalaus ar liaudies meno tradicijų ir tendencijų. Ji dažnai būna gausi, savito ir susiformavusio braižo. Tuo tarpu patys menininkai beveik nežinomi, uždaro gyvenimo būdo

(Nukelta į 34 p.)

arba gyvenantys socialinėje atskirtyje.

Ką, be paprasčiausio gėrėjimosi kūriniais, dar reikėtų žinoti apie autsaiderių meną? Kad šio meno kolekcijas turi didieji muziejai, pvz., MoMA Niujorke. Kad jis yra vertinamas kolekcionierių ir parduodamas didžiuosiuose meno aukcionuose, pvz., Christie's. Kad rengiama ne tik daugybė autsaiderių meno parodų, bet jis patenka ir į tokius mega renginius, kaip, pvz., Venecijos bienalė (2013, 2024).

2009 metais buvo įkurta Europos autsaiderių meno asociacija. Ji siekia jungti menininkus ir galerijas, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir dialogą, daryti įtaką kultūros politikai ir švietimui, skatinti autsaiderių meno istorijos tęstinumą. 2022 metais „Vilkamirgės“ galerija tapo asociacijos nare, pradėjo rinkti autsaiderių meno kolekciją ir rengti parodas.

Parodoje pristatome virš dešimties autorių kūrinius: piešinius, tapybą, skulptūrą, objektus. Kai kurių autorių kūrybą galima pavadinti autsaiderių menu (pvz., Antano Liutvino, Inos Šaukščiūtės, Vlodo Juodagalvio, Svajūno). Kai kurie autoriai – greičiau gabūs, liaudies meno neįtakoti savamoksliai (pvz., Gediminas Borisevičius). Ona Paulauskienė yra liaudies menininkė, ir skulptūrėlė, kurią čia eksponuojame, jai greičiau buvo žaismingas eskizas, gal dėl to Ona lengva ranka mums ją padovanojo. Rimanto Tėvelio, kurio čia rodome tik heraldiniais ženklais ištapytus ratlankius, tapyba tokia, kad sumaišytum su profesionalo, jei nežinotum, kad Rimantas buvo elektrikas ir tapė tik savaitgaliais ir atostogų metu. Irena Misevičienė buvo baigusi dailės mokslus, tačiau religinis nušvitimas pakeitė ir jos gyvenimą, ir kūrybą. Taigi, parodoje pristatomi labai įvairūs atvejai – kūryba, turinti daugiau ar mažiau autsaiderių meno bruožų. Parodos pagrindą sudaro galerijos kolekcija, o taip pat yra ir kviestinių autorių kūrinių.

Paroda veiks 2025.02.04–2025.03.31

Atidarymas – 2025 m. vasario 7 d. 16 val. Žemaičių dailės muziejuje (Parko g. 3A, Plungė)

Parodą pristato VILKAMIRGĖS GALERIJA

ŠILALĖS rajono savivaldybė iki vasario 15 d. laukia pasiūlymų dėl kandidatų Dionizo Poškos premijai gauti

Dionizo Poškos portreto fragmentas. Dailininkas nežinomas. Nuotrauka iš RKIC archyvo

Šiomet bus teikiama jau XVII kasmetinė Dionizo Poškos premija, kurią 2009 m. įsteigė Šilalės rajono savivaldybės taryba. Premija skiriama konkurso būdu už geriausią naują lietuviškos poezijos knygą, išleistą praėjusiais kalendoriniais metais, kurioje atspindimi etniniai motyvai, lietuviškos tradicijos ir istorinė tautos atmintis. Pagerbimo išskilmės siejamos su Lietuvos rašytojų sąjungos rengiamu tarptautiniu poezijos festivaliu „Poezijos pavasaris“. Premijos dydis – 1 450 eurų.

Kandidatus premijai gali siūlyti menininkų sąjungos, leidyklos, kultūros centrai, bibliotekos bei patys autoriai.

Kandidatai pristato laisvos formos rekomendaciją (iki 2 puslapių, spausdintų kompiuteriu) ir pateikiami 5 (penki) knygos egzemplioriai iki vasario 15 d. (Šilalės rajono savivaldybės Dionizo Poškos premijos vertinimo komisijai, J. Basanavičiaus g. 2-1, LT 75138, Šilalė).

Knygas vertins atrankos komisija, sudaryta iš penkių narių. Tris deleguoja Šilalės rajono savivaldybės Etninės kultūros plėtros programos įgyvendinimo komisija, du – Lietuvos rašytojų sąjungos valdyba.

Konkreči premijos įteikimo data ir vieta paskelbiama likus ne mažiau kaip 15 dienų iki premijos įteikimo. Premijos nuostatus galima rasti www.silale.lt.

IŠSAMIAU: Šilalės rajono savivaldybė, tel. (0 449) 45345, el. p. jovita.voveriene@silale.lt

Šilalės rajono savivaldybės meras Tadas Bartkus